Nro. 70. 1815.

GAZETA WIELKIEGO XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

w Sobotę dnia 2go Września.

OBWIESCZENIE.

Anszlagi kompetencyine za dawnieyszey Administracyi kraiowey Pruskiey dla dawnieyszych Posiedzicieli teraźnieyszych dobr Skarbowych Wielkiego Xięstwa Poznańskiego sporządzone, oznaczaią kompetencyą roczną każdego prawo do niey maiącego. Przed odebraniem tychże anszlagów i wszelkich wypłaty kompetencyi tyczących się aktow, w archiwum Dyrekcyi Generalney Dóbr i Lasów Narodowych w *Warszawie* iescze znayduiących się, wypłata kompetencyi zacząwszy od pierwszego Czerwca r. b. ani w ogolności, ani w szczególności, urządzoną bydź może.

Do tego więc czasu każdy do kompetencyi prawo maiący, powinien albo bydź cierpliwym, lub też się starać o dowody gruntowne usprawiedliwiaiące, z iakich dobr Skarbowych Wielkiego Xięstwa Poznańskiego kompetencya iemu się należy, o wiele takowa podług początkowie sporządzonych anszlagów kompetencyinych rocznie wynosi, a to końcem ustanowienia i zaassygnowania oneyże za kwartał od 1. Czerwca do ostatniego Sierpnia r. b.

Wszyscy do kompetencyi prawo maiący, powinni się do tego stósować, i wnioski swoie w tey mierze, podług Departamentów, w ktorych dobra Skarbowe, z których im się kompetencya należy, są sytuowane, albo do Królewskiey Kommissyi Regencyiney IIgiey Sekcyi w *Poznaniu* lub *Bydgoszczy* uczynić.

Poznań dnia 18. Sierpnia 1815.

Królewsko-Pruski Naczelny Prezes Wielkiego Xięstwa Poznańskiego,
Zerboni di Sposetti.

OBWIESCZENIE

tyczące się fabrykacyi i handlu tabaki.

Gdy podług rozporządzenia JW. Ministra Przychodów z dnia 11. Lipca r. b. fabrykacya i handel tabaki w Wielkiém Xięstwie Poznańskiém wolnym odtąd ma bydź procederem, ulegaiącym iedynie zwyczaynym poborowym Kontrollom i ograniczeniom, iakie teraz maią mieysce lub w przyszłości

mogłyby bydź postanowionemi, zaczém szczególne monopolium tabaki ogłasza się ninieyszém za uchylone.

Podaię to ninieyszém do publiczney wiadomości z ostrzeżeniem, iż od zapasów, od których dawne opłaty wcale iescze nie są zaspokoione, lub też nie w zupełności, tyle się tylko ma opłacić, ile potrzeba do uzupełnienia ustanowionego podatku Konsumcyinego, tudzież Cła zastępnego (Ersatzzoll) i wychodowego. Jeżeli większa opłata iuż została uiszczoną, tedy się przy takowey pozostaie.

Z resztą postępowanie z tabakami kraiowemi utrzymuie się w dotychczasowym sposobie aż do ostateczney organizacyi.

Poznań dnia 23. Sierpnia 1815.

Królewski Naczelny Prezes Wielkiego Xięstwa Poznańskiego,
Zerboni di Sposetti.

OBWIESCZENIE.

JW. Minister przychodów pismem swoiém postanowczém z dnia 12. Sierpnia r. b., znosząc wszelkie dotychczasowe i wielorakie przepisy i zwyczaie względem opłaty składowego w magazynach Komor Celnych, *Pakhofami* zwanych, wydał natomiast następuiące postanowienia, które ninieyszém do powszechney podaią się wiadomości:

1) Od składu wszelkich towarów w Królewskich Pakhofach i w przyłączonych do nich magazynach w ogólności niema bydź żadna opłata pobierana, skoro towar tylko trzy miesiące lub przez krótszy czasu przeciąg w nich na składzie pozostaie.

2) Jeżeli towar dłużey leży na składzie, nieprzechodząc iednakże iednego roku, naówczas począwszy od pierwszego dnia czwartego miesiąca, opłacać się ma od cetnara brutto:
   a) suchego towaru . . . . . 6 den. Brandb.
   b) mokrego dito . . . . . 1 dob. gr. Brand.

3) Jeżeli towar leży na składzie przez rok aż do dwóch lat, tedy w miarę czasu pobieraną bydź ma podwóyna ilość składowey opłaty pierwszego roku, odtrącaiąc iednakże trzy wolne miesiące.
   Tym sposobem opłata podwoyney ilości zaczyna się dopiero szesnastego miesiąca od czasu złożenia towaru.

4) W ogólności nie powinien towar dłużey iak lat dwa w pakhofach na składzie zostawać. Jeżeliby się takowe wydarzyły przypadki, naowczas udać się należy o pozwolenie na to, i ieżeli sposobem wyiątku dalszy skład dozwolonym będzie, wówczas wskazany będzie warunek szczególny, pod którym dalszy skład mieysce mieć może.

5) Obliczaiąc opłatę od składu, przyimuie się taki ciężar towaru, iaki się iuż okazał w przeważeniu onegoż końcem uiszczenia podatków.

6) Od towarów mniey cetnara wynoszących, opłaca się składowe iak od spełna cetnara; większa zaś opłata w tenczas tylko ma mieysce, gdy dalsza liczba cetnarów iest zupełna, nie uważaiąc wcale na summy z ułamkowych części cetnara wynikaiące. I tak: dopoki towar nie waży spełna dwóch cetnarów, płaci się tylko od iednego cetnara składowe; gdy waży dwa cetnary inclusive 3., płaci się składowe od 2 cetnarów i t. d.

Poznań dnia 26. Sierpnia 1815.

Król. Pruski Naczelny Prezes Wielkiego Xięstwa Poznańskiego,
Zerboni di Sposetti.

OBWIESCZENIE.

Uwiadomia się ninieyszém Publiczność, iż odtąd dla cywilnych osób

paszporta do podróży za granice Wielkiego Xięstwa Poznańskiego przez Królewskie Kommissye Regencyine resp. w *Poznaniu* i *Bydgoszczy*,

paszporta natomiast do podróży w obwodzie Wielkiego Xięstwa, aż do ukończenia organizacyi Zwierzchności Policyinych, przez resp. Kommendantów, w mieście zaś *Poznaniu*, przez Assessora Policyi *Zieglera*

za złożeniem przepisanych zaświadczeń wydawane będą.

W celu więc uzyskania paszportów, udawać się należy do przyzwoitey Zwierzchności.

Poznań dnia 28. Sierpnia 1815.

Dowodzący Generał w Wielkiém Xięstwie Poznańskiém, Naczelny Prezes

de Thümen. *Zerboni di Sposetti.*

Z Wiednia dnia 19. Sierpnia.

Gazeta dworska potwierdza wiadomość, iż Wódz naczelny Xiążę *Szwarcenberg*, przesłał przez gońca rozkaz pułkom Austryackim, ciągnącym iescze do *Francyi*, ażeby niezwłocznie ruszyły w odwrot do państw Austryackich.

Dunay wezbrawszy nagle przez ciągłe ulewy, wiele szkody narobił.

Zagaienie seymu związkowego w *Frankforcie*, odłożoném bydź ma do dnia 1go Listopada r. b. Mniemaią, iż były Prymasowski Minister stanu, Baron *Albini*, przeznaczonym iest do prezydowania na nim w znaczeniu Posła Austryackiego.

Podług wiadomości z *Paryża* dnia 3. t. m., Ministrowie gabinetowi sprzymierzonych Monarchów podpisali tegoż dnia konwencyą, mocą którey *Napoleon Bonaparte* zawiezionym zostanie na wyspę *S. Heleny*, gdzie oddany będzie pod straż N. Króla Brytańskiego, który iest Sprzymierzeńcom za iego osobę odpowiedzialnym. Mianowani bydź maią Kommissarze ze strony *Austryi*, *Rossyi* i *Prus*, ażeby w mieyscu czuwali nad dopełnieniem konwencyi. (Na Kommissarza Austryackiego przeznaczaią Barona *Stürmer*, syna Cesarskiego Internuncyusza w *Carogrodzie*.) Głoszą, iż Król Francuzki wezwanym zostanie od Sprzymierzeńców, ażeby także z swey strony posłał tamże Kommissarza.

Przybywszy Pani *Murat* do zamku *Haimburg*, posłała Koniuszego do Arcy-Xiężniczki *Maryi Ludwiki* do *Baden* z doniesieniem o swém przybyciu, po czém ta, iak powiadaią, kazała ią powitać przez Prefekta pałacu *Beausset*.

Małżonka *Lucyana Bonapartego*, była w swoiey włości niedaleko *Rzymu* w niebezpieczeństwie stania się ofiarą zaciętości pospólstwa.

Słychać, że dwór Neapolitański na poczet kontrybucyi 20 millionów wynoszącey, wypłacił już *Austryi* 6 millionów. (Podług innych gazet kontrybucya ta 24 milliony wynosi.)

Na rozkaz Króla Neapolitańskiego, oblężenie *Gaety* zamienione zostało w blokadę, ponieważ nic na tém niezależy, czyli twierdza ta prędzey lub późniey upadnie, co iednak nastąpić musi.

Z Frankfortu dnia 20. Sierpnia.

Nic bardziey nie dowodzi upartości i ślepego przywiązania osady i mieszkańców *Landawy*, iak wielkie festyny, które się tamże odbyły dnia 15. t. m., iako w dniu tak nazwaney uroczystości *Napoleona*. W południe wystrzelono 101 razy z dział naycięższego kalibru. Wieczorem powtórzono te wystrzały. Rzecz zastanowienia godna, że w *Hunindze*, *Befort*, *Besançon*, *Landawie* i t. d. iednego i tego samego dnia czerwoną chorągiew wywieszono.

W *Dolney Kalabryi*, dokąd zbiegły szczątki rozprzężonego woyska Neapolitańskiego, panuią rozruchy, przeciwko którym naydzielnieysze przedsięwzięto środki.

Od Menu dnia 22. Sierpnia.

Królewsko-Pruski Generał Major *Rödlich*,

udaie się z *Bonapartem* na wyspę *S. Heleny*, iako Kommissarz Pruski.

Twierdze *Thionville*, *Longvy* i warownia *Sedan*, bronią się iescze. *Montmedy* poddało się w bardzo dwuznacznym sposobie, który się wkrótce wyiaśnić musi.

Przez *Leodium* przeszło znowu kilka wozów ze zbiorami kunsztu z Paryzkich Muzów.

W wielu departamentach we *Francyi*, panuie ciągle naywiększy nierząd. Wszędzie się szarpią stronnictwa; wszędzie muszą brać do więzienia źle myślących.

W *Nismes* spalono 62 domów; ze swarami polityćznemi, łączy się tam fanatyzm religiyny; protestanci walczą z katolikami; rozsiano pogłoskę, iż Xiężna *Angouleme* niescierpi dłużey we *Francyi* protestantów.

Z Bazylei dnia 14. Sierpnia.

Dnia 10. rozpoczęło się znowu strzelanie pod *Huningą*. Bombardowano zewnętrzne warowne twierdze.

Dnia 11. dowiedzieliśmy się, iż Generał *Lecourbe* istotnie wypowiedział zawieszenie broni. W nocy dnia 11. i 12. robili Austryacy przykopy pod *Bourglibre* i *Neuburg*, Wsie te i *Mała Huninga* wielkiey doznaią szkody przez ogień twierdzy.

Dnia 11. kazał *Barbanegre* oświadczyć, że ieżeli następuiącego rana nieodbierze żądaney summy, natychmiast każe na nowo rozpocząć bombardowanie *Bazylei*. Wszystko iednakże pozostało spokoynie, luboć rząd przysposobił się do gaszenia ognia.

Dnia 13. przywieźli podróżni wiadomość, iż z okolicy *Befort* słyszeli długie i tęgie działobicie. *Barbanegre* odwlekł swą pretensyą do dalszego czasu. Wie ón, iż pogróżkami i gwałtem może w prawdzie dręczyć *Bazyleią*, lecz że niczego nie dokaże; z drugiey zaś strony pewnym bydź może wdzięczności miasta tego, gdy się z niém łagodnie obchodzić będzie. Zresztą strzelanie z *Huningi* trwa ciągle dniem i nocą. Generał Baron *Fasching*, kierować będzie oblężeniem pod rozkazami Arcy-Xięcia *Jana*, i wkrótce ie zupełnie rozpocznie.

Przybyły tu w tey chwili goniec przywiózł rządowi naszemu depesze, w których iest wezwanym, ażeby przysposobił kwatery dla wielu znakomitych woiowników, którzy przytomnymi będą oblężeniu *Huningi*. Niektórzy przybędą z małżonkami swoiemi. Między innemi wymieniaią Xiążęcia i Xiężnę *Barclay de Tolly*, następcę tronu Austryackiego, dwóch wielkich Xiążąt Rossyiskich i t. d. Istotne oblężenie zacznie się dnia 18. lub 20. *Ren* bardzo wezbrał.

Od granicy Francuzkiey d. 17. Sierpnia.

Głoszą teraz, iż 1200 grenadyerów starey gwardyi od woyska *Legiery* (*Loire*) wysłanych było szybkim pochodem do *Rochefort*, ażeby *Bonapartego* wydobyli z pomiędzy tamecznych iego przeciwników, i sprowadzili go napowrót dla obięcia dowództwa nad rzeczoném woyskiem; stémwszystkiém przybyli za późno, gdy *Bonaparte* iuż się na okręcie znaydował.

Z Paryża dnia 19. Sierpnia.

Wczoray wyiechał Xiążę *Orleanu* do *Londynu*, iak słychać, po familią swoią. Xiążę *Berry* wyiechał dniem wprzody do *Lille*.

Gazeta urzędowa zawiera ustawę Królewską, podług którey złożyć ma kray pod tytułem rekwizycyi woienney do skarbu Królewskiego summę 100 millionów Franków, prócz 10 procentu na opędzenie kosztów. Summa ta rozłożona będzie w stósunku na 86 Departamentów. — (*Paryż* zapłaci 13,340,000 fr.; *Bordeaux* 5,330,000, *Rouen* 5,350,000, *Nantes* 1,800,000, *Lugdun* 2,600,000, *Marsylia* 2,200,000, *Caen* i t. d.

3,540,000, *Dijon* i t. d. 1,270,000 i t. d.) Summę tę złożą sposobem zakładu naycelnieysi kapitaliści, właściciele i patentowani kupcy.

Ustawa Królewska z dnia 17. m. b. mianuie członków Izby Parów, których iest 94. Pomiędzy innemi mianowane są następuiące osoby: *Berthier*, naystarszy syn Marszałka *Berthier*, Xięcia *Wagram*, (nie ma ieszcze lat konstytucyą przepisanych); *Bessiere*, naystarszy syn Marszałka *Bessiere*, Xięcia *Istryi*; Xiążę *Dalberg*; *Lannes*, naystarszy syn Marszałka *Lannes*, Xięcia *Montebello*; Hrabia *de la Roche-Jaquelin*, naystarszy syn Margrabiego tegoż nazwiska. Z żyiących Marszałków ieden tylko Xiążę *Belluno* (Victor) policzony iest w rzędzie Parów.

Pułkownik *Labedoyere* wskazany został na śmierć wyrokiem Kommissyi woienney. Mniemaią, iż exekucya tego wyroku do nieiakiego czasu odłożoną zostanie. Pewien nieznaiomy ofiarował pilnowaczowi Pułkownika *Labedoyre* 90,000 franków, ażeby go puścił z więzienia. Przytrzymano go i iest badany.

Powiadaią, iż Sprzymierzeńcy nie są kontenci z nowey organizacyi woyska Francuzkiego, lubo zaprzeczyć niemożna, że byłe woysko *Legiery*, które się wciela do nowego, bardzo dobrą i ścisłą karność przestrzega.

Prefekt *Sekwany* obostrzył rozkaz do mieszkańców miasta *Paryża* i przyległey okolicy, którzyby się ważyli kupować od obcych żołnierzy żywność, obrok, drzewo, wino, wódkę i t. d. Baron *Müffling*, Gubernator *Paryża*, wydał stósowny zakaz do woysk obcych.

Rossyiskie władze w *Nancy*, ponowiły surowe rozkazy, ażeby w niczém nieczynić przeszkody żniwiarzom. Wydany w tey mierze rozkaz dzienny, kończy się słowy: „W takiem położeniu rzeczy, wszyscy Rossyiscy żołnierze mniemać powinni, że się znayduią na przyiacielskiey ziemi.“

Zaburzeń, które zaszły w *Lugdunie* przed weyściem tamże Austryaków, była następuiąca przyczyna: Dnia 13. Lipca wieczorem, kiedy iuż Austryacy chodzili po mieście, mniemał lud dostrzegać w pewnym domu przygotowania do illuminacyi, i wpadłszy do niego, zburzył go. O godzinie 10tey żołnierze i młodzi ludzie przeciągali, przy odgłosie bębna, przez ulice wzywaiąc obywateli, aby im pomagali bronić szańców zewnętrznych, zamiast wydania takowych. W nocy 450 Oficerów, innych oraz osób, zebrawszy się potaiemnie w pewnym klasztorze, postanowili zaiąć znowu ustąpione szańce i bronić się do ostatniego; Namiestnik policyi zaledwie ich odwiódł od tego zamiaru. Już w niektórych obwodach bito marsz ieneralny.

Na balu, który dał Xiążę *Wellington*, damy Paryzkie niechciały tańcować.

Od czasu powrotu Króla wybito iuż 8,000,000 franków w pieniędzach, z wizerunkiem iego.

Z Londynu dnia 19. Sierpnia.

Między *W. Brytanią* a *Francyą*, stanąć ma traktat handlowy, podług którego Angielskie towary bawełniane i rękodzielniane wprowadzane bydź maią do *Francyi*, a Francuzkie materye iedwabne do *Anglii*, za opłacaniem miernego podatku celnego.

Przedsiębiorą teraz w *Anglii* środki, które bliski pokoy rokuią. W marynarce nastąpi niezwłocznie wielka redukcya. Wydane iuż są rozkazy, ażeby wypłacono żołd i dano odprawę maytkom woiennych okrętów. Wszystkie stanąć maią na stopniu pokoiu. Stanowiska morskie w *Jersey*, *Leith*, po nad *Skaldą* i *Dünen*, niezwłocznie ustaną. Rząd nasz starać się będzie wszelkimi sposoby o zaprowadzenie naywiększey oszczędności do wszystkich wydziałów publiczney służby.

Dnia 17. odbyła się u Xięcia Regenta tayna

rada gabinetowa, na którey Parlament do dnia 2. Listopada odroczonym został.

Ostatnie listy z *Paryża* donoszą, iż Ministrowie Francuzcy ciągle doznaią wielkich przeszkód względem utrzymania całości *Francyi*.

Pisma publiczne zawieraią co następuie: Przed oznaymieniem urzędownie *Bonapartemu*, iż ma bydź zawięzionym na wyspę *S. Heleny*, żądał *Sawary* audyencyi u Lorda *Keith*, który mu iey dozwolił. Zaczął on zaraz mówić o pogłosce, wedle którey Cesarz (iak go nazywał) miałby bydź odesłanym na wyspę *S. Heleny*; w tym przypadku, dodał, wypełnię rozkaz dany mi od Cesarza, ażebym go zastrzelił. „Naówczas, odpowiedział zimno Lord *Keith*, zostaniesz WPan, Mci Panie *Sawary*, powieszonym za to posłuszeństwo."

Dziennik Kuryer następuiące nad *Bonapartem* czyni uwagi: Schodzi więc z teatru polityki Europeyskiey i z toru życia politycznego na zawsze (przynaymniey spodziewamy się i ufamy, że tak losy zawyrokowały) ieden z naynadzwyczaynieyszych ludzi, który się kiedy ziawił. Uważaiąc iego wyniesienie lub upadek, talenta, któremi był obdarzony, i talenta których nadużył, występki, których bez liczby i okropnie się dopuszczał, trudności iakie przezwyciężył, sposoby iakich używał, łatwość wielką w zbudowaniu kolosalnego gmachu swey potęgi, i iescze większą biegłość z iaką go obalił; — wynika ztąd, iż z żadnym przed nim żyiącym tyranem w żaden sposób porownanym bydź niemoże, chociaż pewnie niemasz pomiędzy nimi żadnego, któremuby w wielorakim względzie niebył podobnym. Gdyby litość była uczuciem pobłażaiącém, tedy więcey iescze zadziwiałoby nas, że wielu lituie się nad iego poniżeniem i upadkiem. Musimy iednakże uwagę tych, którzy tąż litością są uięci, na przedmiot iey zwrócić. Należy im zastanowić się, patrząc na przedmiot ten (chwała Bogu, że z oczów *Europy* na zawsze usuniony), że on iest początkiem i przyczyną śmierci tylu kroci ów, ktorzy nie w walce o wolność i niepodległość polegli, lecz iako ofiary wyniosłości i pychy zginęli; źe w nim znayduią mordercę niektórych naygodnieyszych pomiędzy ludźmi osób; Xięcia *Enghien*, którego całe życie pełne cnot było; cnotliwego murzyna *Toussaint-Louverture*; *Pichegru*, który rozkazów kata Jakobinów, ażeby Anglików i Hannoweranów bez pardonu wyrzynać, niedopełnił; Kapitana *Wright* walecznego naszego współziomka; walecznego Tyrolczyka *Hofer*; i tak wielu innych, których imiona znane są samemu Bogu, który niedopuści, ażeby krew ich bez pomsty płynęła. Wezwać ich winniśmy, ażeby spoglądaiąc na *Bonapartego*, uyrzeli w nim tyrana, który wielki ten i pełny sławy kray zamyślał zniszczyć i zamienić na leże dzikiego zwierza. Powodować się litością nad iego upadkiem, iest to ubolewać, że okrucieństwu wydarto władzę dręczenia rodu ludzkiego; że wytrącono tyranii miecz z ręku, i że ten, który krwią ludzką iak wodą szafował, niema inney mocy, iak swą własną rozlać. Żałować iego upadku, iest to gniewać się na łaskawe Opatrzności rozrządzenie i powątpiwać o łaskawości i dobroci Boskiey, która nas wybawiła od tego wszystkiego, co tylko naygorszego w swych skutkach, woyna, powietrze i głód mieć mogą.

Jedno z pism Ministeryalnych obeymuie o przyszłym pobycie *Bonapartego*, co następuie: Zdaią się obawiać, że wyspa *S. Heleny* nie iest bezpiecznem mieyscem do zachowania tego więźnia stanu: 1) Ponieważ tam ma mieć swą wolność; 2) że tamże okręty neutralne zawiiać mogą; 3) że niemożna spuścić się na osadę, ponieważ wyspa ta nie do korony Angielskiey, lecz do kompanii Indyi Wschodnich należy. Na to od-

powiada się tak: 1) *Bonaparte* niebędzie miał wolności na wyspie *S. Heleny*, lecz tak ograniczony i pilnowany iak w *Anglii*; będzie miał tylko wolność, pod dostateczną eskortą, zażywać powietrza i przechadzki. 2) Dopokąd *Bonaparte* żyć będzie, żaden okręt neutralny do wyspy *S. Heleny* zawiiać niemoże. 3) Strożami iego będą: ieden General w służbie *W. Brytanii* i ieden Admirał Angielski. Pierwszy będzie Gubernatorem wyspy. Garnizon kompanii Indyów Wschodnich, w części lub w całości zastąpiony bydź ma pułkiem woysk Królewskich. — Przy takich środkach ostrożności, *Bonaparte* iest pewnieyszym na wyspie *S. Heleny*, niżli w którémkolwiek inném mieyscu na całym świecie. Prócz innych korzyści, które ma ta wyspa, odległą iest kilka set mil od stałego lądu, oddalona od *Europy*, nieludna, i iest iedyną posadą, którey wszelkie związki z cudzoziemcami zupełnie odciętemi bydź mogą.

Z Konstantynopola d. 26. Lipca.

Na dniu wczorayszym odbył się Dywan względem, podwoienia żołdu dla woyska. — Porta czyni wciąż z naywiększym pośpiechem przygotowania obronne przeciw zewnętrznemu niebezpieczeństwu państwa. Nietylko rozciągaią się one do twierdz pogranicznych, ale też do *Dardanellów* i *Bosforu*.

Przed kilkoma dniami spuszczono z warsztatu okręt liniowy od 74 dział, któremu dano nazwisko *Mansurije* (Zwycięzki). Czterech widzów utraciło przy tém życie.

W *Smyrnie* kazał Gubernator, na rozkaz Wielkiego Sułtana, oderwać gwałtem herb Napoleoński.

Uwiadomienie. Człowiek bezżenny, który był za dawnych czasów w *Polszcze* Administratorem lasów, a potém Guwernerem przy pewnym Instytucie w *Południowych Prusach*, życzy sobie, różne posiadaiąc ięzyki i wiadomości leśne, znaleśdź w Wielkiém Xięstwie Poznańskiém mieysce za Nauczyciela lub Oficyalistę leśnego. Pewnieyszą wiadomość o nim powziąść można w tuteyszey Expedycyi gazet.

Uwiadomienie. Pewna osoba życzy trzy lub cztery tysiące Talarów zaciągnąć na pierwszą hypotekę na cztery lata; bliższą wiadomość o tém powziąść można u JP. *Steigera*, cukiernika w Poznaniu, iako też u JPana *George*, kupca w Bydgoszczy.

Doniesienie. Nowe bardzo przednie śledzie holenderskie, sztuka po Złot. 1. gr. 6. dostać można u *St. Powelskiego.*

Doniesienie. U Markusa na Kommenderyi pod Nrem 12 znayduie się znowu na sprzedaż bydło żuławskie, krów sztuk 27 i ieden stadnik.

Doniesienie. W *Chludowie* pod *Obornikami* dostać można każdego czasu Hiszpańskich baranów naylepszego gatunku; sztuka po 8 tall. grubą monetą.

Do przedania. Na Komenderyi pod *Poznaniem* w zamieszkaniu dworskiém, dnia 7. Września r. b. zrana o godzinie 10tey, na rzecz Sław. *Bogumiła Gładysza*, Kowala, na Srodce mieszkaiącego, sądownie zatradowane effekta, drogą publiczney licytacyi sprzedawane będą: zwierściadła małe na ścianie wiszące 2, zygary stołowe 2, kanapa 1, krzesełek 9, komoda 1, stolik okrągły spuszczany 1, owiec rożnego gatunku sztuk 50, świni podobnież 12, iałowego bydła 6, źrebców 3; za gotowe pieniądze w grubey monecie więcey daiącemu przybicie nastąpi.

Poznań dnia 29. Sierpnia 1815 r.

Rynarzewski, K. T. D. P.

Do przedania. Na żądanie podpisanych Opiekunów, JXiędza *Konstantego Lesińskiego* pierwszego, i *Jana Gadebusza* Aptekarza przydanego nieletnich Sukcessorów ś. p. *Ludwika Lesińskiego* w *Kościanie* mieszkaiących, przedane będą drogą publiczney licytacyi nieruchomości, iako to: dom drewniany z dwiema ścianami podłużnemi murowanemi z budynkiem i staynią w podworzu będą-

cemi, w *Kościanie* w rynku Nro. 25 stojący, na Złotych polskich 5850 przez Biegłych przysięgłych oceniony,

Drugi dom w ulicy Szmigielskiey za mostem Nro. 199. z przyległym do niego mielcuchem, także ogrodem, za tymi budynkami będącym, stoiący, na Złotych polskich 1950 razem ocenione,

Także budynek czyli szopa do kręgielni i Komora wraz z gruntem, na którym ten budynek za mostem Szmigielskim stoi na Złotych polskich 100 ocenione,

Do Sukcessorów tegoż ś. p. *Ludwika Lesińskiego*, w *Kościanie* mieszkaiących, należące. — Przedaż ta uskuteczniona zostanie przez Ur. *Zgorzalewicza*, Notaryusza Powiatu tuteyszego, wyrokiem Prześw. Trybunału Cywilnego Departamentu Poznańskiego z dnia 18. m. i r. b. wydanym, zatwierdzaiącym akt uchwały Rady familiyney tey sprzedaży, wyznaczonego w *Kościanie* w domu Nro. 25 Do którey to licytacyi termin przygotowuiący na dzień 29. Września roku bieżącego wyznaczonym został. Wzywaią się zatém chęć do kupna tego maiący, aby się na terminie wyżey oznaczonym stawić raczyli, a więcey daiący za gotowe pieniądze kupno uzyska.

Kościan dnia 28. Sierpnia 1815.

Opiekunowie:
X. *Konstanty Lesiński*.
Gadebusch.

Do przedania. Na żądanie Opiekunów nad nieletnich dzieci po *Marcinie Łukasczyku*, *Szymona Łukasczyka* pierwszego i *Jozefa Matyaszewskiego* przydanego, w *Kościanie* mieszkaiących, przedany będzie drogą publiczney licytacyi dom z gruntem, na którym w *Kościanie* Nro. 136 stoi, na Złotych polskich 1000 oceniony, do nieletnich Sukcessorów po tym to *Marcinie Łukasczyku*, tu w *Kościanie* mieszkaiących, należący. Przedaż ta uskuteczniona zostanie przez podpisanego Notaryusza Powiatu tuteyszego, wyrokiem Prześw. Trybunału Cywilnego Departamentu Poznańskiego z dnia 18. m. i r. b. wydanym, zatwierdzaiącym akt uchwały Rady Familiyney tey sprzedaży, wyznaczonego, w *Kościanie* w domu Nro. 23. w kancellaryi Urzędu swego. Do którey to licytacyi termin przygotowuiący na dzień 30. Września, termin zaś stanowczy na dzień 14. Października roku bieżącego wyznaczonym został. Wzywaią się zatém chęć do kupna tego maiący, iako też Wierzycieli pretensye swoie do pozostałości tey wnoszący, aby się na terminach wyżey naznaczonych stawić raczyli, a więcey daiący za gotowe pieniądze kupno uzyska.

Kościan dnia 29. Sierpnia 1815.

J. Zgorzalewicz.

Do przedania.

Wydział Sporny Sądu Pokoiu Powiatu Pyzdrskiego

na mocy upoważnienia Prześwietnego Trybunału Cywilnego Departamentu Poznańskiego wyznaczył termin do przedaży plus licitando i za gotową zapłatę pozostałości niegdy Xiędza *Mączyńskiego*, składaiącey się z inwentarza bydlenego, sprzętów gospodarczych, bielizny, pościeli, etc., na dzień 11. Września r. b. rano na *Winnicy* pod *Pyzdrami*, wzywaiąc ochotę kupna maiących, aby się w terminie stawili.

Pyzdry dnia 29. Lipca r. 1815.

Ryll, Podsędek.
Jaźdźewski,
Pisarz Wydziałowy.

Do przedania. Wieś *Mycielin*, w Powiecie i Departamencie Kaliskim, trzy mile od *Kalisza* leżąca, Sukcessorow *Łuczyckich* własna, iest do sprzedania przez publiczną licytacyą przed Notaryuszem Departamentu Kaliskiego, Ur. *Andrzeiem Bogusławskim*, w dniu trzecim Stycznia roku następuiącego 1816. odbydz się maiącą. — Chęć kupna maiący, wyciąg intraty i pretium teyże włości, w kancellaryi wspomnionego Notaryusza w *Kaliszu*, każdego czasu przeyrzeć mogą, i o warunkach licytacyi zawiadomić się.

Do przedania. Podaie się do publiczney wiadomości, iż dnia 3. Września r. b. o godzinie 1wszey po południu w *Wągrowcu* rynku drogą prawa zaięte sto sztuk owiec, przez publiczną licytacyą sprzedawane będą. Wzywa przeto podpisany wszystkich do tego kupna ochotę maiących, żeby się na powyższym terminie stawili.

Wągrowiec dnia 26. Sierpnia 1815.

Okoniewski.

Doniesienie Teatralne.

Za pozwoleniem Zwierzchności uwiadomia się niniejszym Prześwietną Publiczność, iż nowo przybyłe Towarzystwo Dramatyczne, utworzone przez W. Bogusławskiego, rozpocznie dawać widowiska na Teatrze tuteyszym w przyszłą Sobotę, to iest dnia 2. Września.

Dodatek.

DODATEK
DO
Gazety Wielkiego Xięstwa Poznańskiego
Nr. 70.

OGŁOSZENIE
urządzenia Cła w Wielkiém Xięstwie Poznańskiém.

Opłaty Konsumcyine i handlowe od obcych towarów, a mianowicie pod wielką rubryką: „Towary rękodzielniane i fabryczne“ tak były w tuteyszey Prowincyi wysokie wedle dotądczasowego urządzenia, iż wprowadzenie urządzenia celnego dawnych Państw Pruskich do Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, iawném dla mieszkańców staie się dobrodzieystwem, z którém procz tego łączy się iescze znaczna ulga, iż wielką część towarów, od których wysoki pobor uiszczanym bydź musiał, bez wszelkiey opłaty z kraiowych fabryk sprowadzaną bydź może.

W tym względzie JW. Minister Przychodów przez rozporządzenie z dnia 25 Czerwca r. b. postanowił: iż od wszelkich obcych towarów, wprowadzanych do obiętych znowu w posiadanie Prowincyi Polskich, te same Konsumcyine, Celne i Handlowe opłaty uiszczane bydź maią, iakim rzeczone towary w dawnych Państwach wedle przepisów ulegaią.

Pośpieszam zawiadomić o tém Mieszkańców i trudniącą się handlem Publiczność Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, udzielić im wydane w tym celu przepisy, i obeznać ich z wynikaiącemi ztąd dla nich prawami i obowiązkami, ażeby się szkody chronić, a korzyści zapewniać sobie mogli.

Szczupłość mieysca niedozwala, ażeby wzmiankowane w ninieyszém Ogłoszeniu taryfy w całey obiętości wydrukowanemi bydź mogły; stémwszystkiém są niemi opatrzone Urzędy Celne i Konsumcyine i maią zalecenie, ażeby ie każdemu, chcącemu się zawiadomić o ilości opłaty Celney i Konsumcyiney od każdego szczegułu, okazywały i przyzwoitego obiaśnienia udzielały. Prócz tego znayduie się w drukarni Dekera zapas wszystkich niniejszém obwiesczeniem obiętych Taryf, i każdy, życzący sobie tę lub owę posiadać, może ią nabydź w rzeczoney Drukarni za pomierną cenę.

Co do uiszczać się maiących opłat, te są następuiące:

A. *Opłata Konsumcyina od zagranicznych Obiektów.*

Ta opłata dziać się będzie w połowie złotem i w połowie śrebrem, tylko od przedmiotów, przeznaczonych na Konsumcyą w kraiu, nie zaś od ulegaiących takieyże opłacie przedmiotów, które wprost na przechodowy handel zadeklarowanemi zostały, lub które złożone na składach Komory przeznaczone są na handel za granicę za dostateczném udowodnieniem wywozu. Od wszystkiego, co nosi na sobie nazwisko towarów fabrycznych i rękodzielnianych, których wprowad bez wyiątku iest dozwolonym, płaci się $8\frac{1}{3}$ od sta; od wszystkich innych przedmiotów, które nienależą w poczet rzeczonych towarów, płaci się pobór, iaki w wydrukowaney oddzielnie Taryfie z dnia 12. Lipca 1815 wedle Berlińskiey miary i wagi, tudzież na monetę Pruską i Brandenburgską iest obrachowany. Akcydensa czyli poboczne opłaty, nazwane Uebertrag (naddatek), Cedułowe i t. d. nie maią mieysca; iedynie tylko za listy konwoiowe, ceduły przepustowe (Passierceduły), pieczęć, stępel i plomby pobierać się będzie nieiaka opłata.

Obce przedmioty wchodzą odtąd czterema stronami do Wielkiego Xięstwa Poznańskiego:

I. Od strony Wschodu, a zatém bezpośrednio z Polski lub z położoney za tą Rossyi.

Względem wprowadzania obcych obiektów, ulegaiących poborowi Konsumcyinemu, opłacania od nich podatku i rozsełania ich w dalsze mieysca, podaią się następuiące zmiany:

1. Przedmioty, od których podatek Konsumcyiny niżey 6 od sta wynosi, a które w allegowaney zwyż Taryfie z dnia 12. Lipca 1815. literą *A.* konsygnowaney przez zastósowanie pozycyi Taryfowey w oddzielney, słowami
„Pozycye opłaty Konsumcyiney od pośledniejszych towarów i obiektów"
oznaczoney rubryce są wyszczególnione, również przedmioty wyższey podpadaiące opłacie, skoro takowe w iednym artykule resp. niżey ¼ cetnara, niżey 25 kwart lub niżey 25 tall. wynoszą, powinny zaraz na granicy kraiu od Wchodowey Komory Celney do opłacenia podatku Konsumcyinego bydź pociągane, ieżeli Wprowadzaiący towary niezabezpieczy skarbu, iż uiści opłatę na Komorze, która mu będzie wskazaną, i we wszelkich przypadkach podatek ten opłacany bydź może u Wchodowey Komory Celney, skoro Important tego żąda.
2. Deklaracya zagranicznych obiektów do opłacenia czyniona bydź może tylko na takie miasta, w których znayduie się dostateczna liczba Oficyalistów usposobionych do rewizyi, dozoru i kontrolli.
O miastach tych wkrótce oddzielnie doniesiono będzie.
3. W tych tylko miastach dzieie się oznakowanie przedmiotów, które zaspokoioną opłatę stęplem, pieczęcią lub plombami (do tych przedmiotów należą wszystkie te, które się do takowey signatury kwalifikuią) udowodnić powinny.
4. Z tych tylko miast mogą bydź expedyowane towary za cedułami przepustowemi do innych miast, lecz należy zapisywać przyzwoite uwagi, ażeby każdego czasu przekonać się można o stósunku przesyłanych obiektów do wielkości uiszczoney opłaty, mianowicie od takich artykułów, które nie są opatrzone sygnaturą opłaconego podatku.
5. Osoby, które wprowadzaią obce artykuły cłu Konsumcyinemu uległe, i od takowych (ad 1) podatku na granicy nieopłacaią, powinny się atestem mieyscowey zwierzchności mieyskiey, rekognoskowanym przez naybliższy Urząd Poborowy do pobierania opłat do obcych przedmiotów upoważniony, wylegitymować iako osoby osiadłe lub z inney strony odpowiedzialność maiące, ażeby w niedostatku dowodu z opłaconego podatku, do zaspokoienia onegoż zniewolonemi bydź mogły. W braku legitymacyi w tym sposobie, powinien bydź Skarb zabezpieczony na Pogranicżney Komorze Celney, względem całkowitey ilości podatku, bądź przez kaucyą, bądź przez zaręczenie.
6. Ażeby towary przeznaczenia swego doszły, kontrollować będzie Wchodowa Komora Celna wedle przepisów względem listów konwoiowych.
7. Czyni się deklaracya na granicy, a rzetelność deklaracyi utwierdza się, ieżeli można, przeważeniem i rewizyą; gdzie ani pierwsze ani drugie nastąpić niemoże, przystąpi się do oplombowania lub opieczętowania.
8. W wielkich miastach, w których znaczny idzie handel, a w których składy (Pakhofy) dotąd były, zachowuie się prawo składowe. Towary przeto bez opłacenia podatku przez rok leżeć mogą w Pakhofach, i bez uiszczenia podatku Konsumcyinego za granicę i po kraiu za listami konwoiowemi przesyłane bydź mogą. W obydwóch atoli przypadkach, Wysyłaiący towary bierze na siebie odpowiedzialność za wywieziony towar, czyli za uiszczenie opłaty na upoważnioney do tego Komorze.
9. Jeżeli obiekta na wchodzie deklarowane są iako przeznaczone do dawnych prowincyi, wówczas postępuie się wedle przepisów sub 1. 5. 7.; atoli przyiętą bydź może deklaracya na każde miasto. Dopóki tymczasowa linia celna w dawnych państwach ze strony nowych Prowincyi Polskich utrzymywać się będzie, listy konwoiowe adressowane bydź powinny do iedney z Głównych Komor Celnych na teyże linii graniczney będących; te zaś odsyłaią ie napowrot i wydaią nowe listy koowoiowe.
10. Jeżeli obiekta na wchodzie deklarowane są iako przeznaczone na Tranzyt za granicę, naówczas expedycya za listami konwoiowemi zazwyczay następować mo-

że tylko dla takich znaiomych osób, które w niedostatku dowodu na wywieziony towar, za uiszczenie skarbowi opłaty pewnemi bydź mogą, inaczey kaucya złożoną bydź powinna. Wreszcie postępuie się wedle przepisu ad 9. względem adressowania listów konwoiowych do któreykolwiek z Głównych Komor Celnych na tymczasowey linii graniczney, i względem wydawania tamże nowych ceduł.

Podobnie wchodzić mogą towary i obiekta do Wielkiego Xięstwa Poznańskiego:

II. *Z dawnych państw i wprawdzie z części ich obiętey granicą wedle traktatu Tylżyckiego.*

Przesełaią się towary albo z opłaconych iuż w dawnych państwach zapasów, lub też z nieopłaconych zapasów w Pakhofie złożonych. W pierwszym przypadku opatruią się takowe obiekta Passircedułami i maią wolny wchód, i dopoki niebędzie zupełnie uorganizowana służba w nowych Prowincyach, żaden obiekt bez opłacenia, za listami konwoiowemi do tychże Prowincyi przesyłanym bydź niemoże. Atoli dla miast w nowych Prowincyach, gdzie się składy (Pakhofy) znayduią, oraz dla szczególnych wypadków, zastrzegaią się modyfikacye na wniosek, dostatecznemi wsparty powodami.

Wchodzić mogą towary i obiekta:

III. *Z nowo nabytych prowincyi w południowey i zachodniey stronie dawney Monarchii.*

Wszelkie w tychże prowincyach fabrykowane obiekta maią bydź w Wielkiém Xięstwie Poznańskiém równie traktowane, iak w dawnych Prowincyach. Taryfa opłat od takowych obiektów poborowi ulegaiących, w którey wyszczególnione są zarazem artykuły zupełnie wolny wchód maiące, wydana pod dniem 28. Lipca 1815, oznaczona litt. *B.*, iest do nabycia w Drukarni Dekera. Ostrzega się przy tém:

iż względem towarów z Wielkiego Xięstwa Saskiego żadne iescze nie wyszły rozporządzenia, i że więc rzeczone towary aż do nadeyścia bliższych przepisów iako obce uważać należy.

Natomiast obce obiekta, któreby z nowo nabytych kraiów od południowey i zachodniey strony Monarchii, a zatém ze wszystkich Prowincyi lewego brzegu *Elby*, podobnież z Xięstwa Saskiego, wyiąwszy *Kottbus*, do Wielkiego Xięstwa Poznańskiego przesełano, mogą do niego tylko nieopłacane bydź deklarowane, i z tego powodu w Wielkiém Xięstwie Poznańskiém wedle Taryfy *A.* do opłaty pociągane będą.

Towary te wchodząc z deklaracyą do nowych prowincyi Polskich, na południowey i zachodniey granicy dawnych państw, a zatém na linii graniczney *od Demmin w Pomeranii aż do Ratyborza w Szląsku*, traktowane będą podobnie iak obce nieopłacane towary, i opatrywane Listami Konwoiowemi adressowanemi do którey z Głównych Komor Celnych Linii Celney od strony *Poznania* w dawnych Państwach tymczasowo pozostaiącey, a takowa Główna Komora Celna postąpi sobie wedle zachodzących szczególnych przepisów sub I. zawartych.

Z tego powodu Urzędy Poborowe w mieyscu wysełaiącego się towaru maią zalecenie, ażeby na takowe przedmioty nigdy niewydawały zaświadczeń z opłaconego podatku. Gdyby takowe pomimo to produkowanemi bydź miały, nienależy mieć na nie względu.

Nakoniec wchodzić mogą towary i obiekta:

IV. *Od strony Zachodu z zagranicy, a zatem przeszedłszy wprzód przez dawne Państwa Pruskie.*

Dla tych towarów służą przepisy, wskazane ad III. względem expedycyi na pierwszey Linii Graniczney i względem drugiey expedycyi na drugiey Linii Celney od strony Wielkiego Xięstwa Poznańskiego.

Dalsze Opłaty są następuiące:

B. *Cło Zastępne (Ersatz-Zoll.)*

Cło takowe opłaca się od naywiększey części przedmiotów handlu uważanych w ściśleyszém rozumieniu towarów, a to iako nadzwyczayny wchodowy podatek obok zwyczaynego Cła wchodowego; przedmioty więc cłu temu ulegaiące, po zaspokoieniu onegoż, mogą bydź iako wolne od

Akcyzy handlowey,
Podatków przechodowych i
Ceł Wychodowych

tak wprost, iako też przez handel pośredniczy (intermedyiny) przewożone, lub w kraiu bez dalszey opłaty przesyłane.

Skoro atoli przeznaczone są na Konsumcyą w kraiu, naówczas, iak samo z siebie rozumie się, ulegaią podatkowi Konsumcyinemu.

Obiekta opłacie Cła Zastępnego podpadaiące, prócz wymienionych podatków, opłacaią iescze utrzymuiące się tu i owdzie Cła Prowincyalne Wchodowe i Wodne, niemniey Kanałowe i Grobelne (Chausee-Gelder).

Rzeczone Cło Zastępne pobierać się będzie wedle dołączoney sub C. Taryfy, wyiąwszy wyszczególnione w domieszczonym ad C. wykazie Obiekta, ktore opłacie Cła Zastępnego niepodpadaią. Opłaca się całkiem w złocie, i skoro obiekta wprost przez kray idą, uiszczaném bydź powinno zaraz na wchodzie u pierwszey Komory Celney, gdy zaś deklaracya nastąpi, iż są przeznaczone do pewnego mieysca w kraiu, bądź na skład w celu dalszego przesłania, (ieżeli się do składu kwalifikuią) bądź w celu opłacenia podatku Konsumcyinego, naówczas uiscza się w Urzędzie mieysca, w ktorem pierwsze złożenie towaru następuie.

Z odwołaniem do wyszczególnionych sub A rech przypadków, czynią się następne obiaśniaiące uwagi:

ad I. Lubo pobieranie opłaty nie ma zaraz nastąpić na granicy, to wszelako rzeczona opłata musi tamże bydź uiszczoną w tym przypadku, gdy się na granicy zaspakaia podatek Konsumcyiny od przedmiotów dla Wielkiego Xięstwa Poznańskiego przeznaczonych.

Za mieysca do składania towarów przyięte tylko bydź mogą miasta, w których się Pakhofy znayduią, lub te, gdzie Komora do pobierania podatku Konsumcyinego od przedmiotów zagranicznych iest upoważniona. Szczególna legitymacya ze strony Wprowadzaiącego towar względnie rzetelnego uiszczenia Cła Zastępnego w pierwszém mieyscu składowém, w ten czas tylko iest potrzebną, gdy przedmioty osobnemu podatkowi Konsumcyinemu nieulegaią.

ad II. Na ten przypadek nigdzie się nieopłaca Cło Zastępne, ile że zwykle iuż w poprzednich państwach pobraném bydź musiało. Przesyłaiąc zaś towary za listami konwoiowemi, powinno w tychże listach bydź wyrażono, iż rzeczone Cło opłaconém zostało.

ad III. Od fabrykatów i płodów nowo nabytych prowincyi, wyiąwszy Xięstwo Saskie, nieopłaca się Cło Zastępne, chociaż takowe podatkowi Konsumcyinemu ulegaią. Od obcych przedmiotów z nowo nabytych prowincyi, dla których, iak się nadmieniło, służy Taryfa *A.*, opłaca się Cło Zastępne, i ieżeli takowe niezostało zaspokoioném na linii graniczney od *Demmin* aż do *Ratibor*, naówczas Prowincyonalna linia graniczna ku *Poznaniowi* trzyma się postanowienia sub *B. I.*

ad IV. W tym przypadku służą te same przepisy iak sub *B. I.* z dodatkiem, iż towary adressowane bydź powinny na pierwszey linii graniczney do któregokolwiek Urzędu Celnego tymczasowey linii Celney ku *Poznaniowi*, i że Urząd ten wspomniane dopiero przepisy do skutku przywieśdź powinien.

Cłu atoli Zastępnemu, iak się iuż wspomniało, nie wszystkie przedmioty handlowe ulegaią. Należy przeto mieć uwagę na opłaty przechodu i akcyzy handlowey od takich iescze obcych podatkowi Konsumcyinemu ulegaiących przedmiotów, od których się Cło Zastępne nieopłaca, i wprawdzie

a) gdy takowe przedmioty wprost przechodzą,

b) gdy się niemi pośredniczy (intermedyiny) handel z obcym kraiem prowadzi.

W przypadku *ad a*, pobieraią się od tychże przedmiotów te same opłaty przechodowe, iakie teraz w Zachodnich Prusach od strony dotychczasowey obcey granicy mieysce maią, w czém wymieniona poniżey Celna Taryfa Konwencyina z roku 1775. litt. *D.* potrzebne udziela obiaśnienie.

W przypadku zaś *ad b.*, dotyczącym handlu, który iedynie tylko z miast Pakhofami opatrzonych mieysce mieć może, opłaca się podatek handlowy po groszy polskich dwa od sześciu Złotych Polskich.

C. *O zwyczayném cle wchodowém na całey Wschodniey granicy Monarchii od Nowego Dworu (Neuhof) aż do Byczyny.*

Cło wchodowe obliczone iest na 2 od sta od wartości towarów, i pobiera się podług oddzielnie wydrukowaney a w Drukarni *Dekera* znayduiącey się do przedania Taryfy Celno-Konwencyiney z roku 1775 litt. *D.* oznaczoney.

Prócz tego płaci się dodatek pod nazwiskiem *Tantiemy*. Rzeczona Tantiema oblicza się podobnież od wartości towarów, to iest 6 od ty-

siąca, a przyłączony do Taryfy obrachunek wskazuie wyraźnie, w iakim pobieraną bydź powinna sposobie.

Cło to wraz z Tantiemą pobiera się całkiem w złocie, (bez wszelkich innych pobocznych opłat, iakiemi są: Visa, Cedułowe, Pobór, Akcydens i t. d.) i to w każdym przypadku na pierwszey graniczney Komorze Wchodowey.

Postanowienie, iż wszelkie za przepustowemi Cedułami (Pasircedułami) z dawnych Państw po zupełnem opłaceniu wchodzące obce towary, bez wszelkiego dalszego opłacenia Cła lub podatku Konsumcyinego do Wielkiego Xięstwa Poznańskiego wpuszczane bydź maią, ogłoszonem już zostało pod dniem 18. Lipca r. b. przez gazetę Poznańską.

Gdy więc nowe Polskie prowincye z dawnemi Państwami co do opłat Konsumcyinych, Celnych i Przechodowych od obcych i takowych przedmiotów, które z nowo nabytych pochodzą prowincyi, iedne i te same odbieraią urządzenie, zaczem opłaty

A. *w przedmiocie związków handlowych z Wielkiego Xięstwa Poznańskiego za granicę,*

B. *do dawnych Państw i*

C. *w przedmiocie związków handlowych z dawnych Państw do Wielkiego Xięstwa,*

w następuiącym ustanawiaią się sposobie:

ad A *to iest co do handlu z Wielkiego Xięstwa Poznańskiego za granicę.*

I. Na wschodniey linii od *Nowego dworu* aż do *Byczyny*

a. surowe produkta, których wyprowadzanie z dawnych państw nie iest dozwolonem, również są zabronione. Wykaz ich przyłączony w końcu ninieyszego Obwieszczenia.

b. od wszelkich innych surowych produktów i niewyrobionych płodów ze wsiów, opłaca się cło po 2 od sta i Tantiema podług Taryfy z roku 1775.

c. kraiowe Consumptibilia Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, Konsumcyinemu ulegaiące podatkowi, są wolne, po zaspokoieniu rzeczonego podatku i gdy żadna opłata bonifikacyina nieznayduie mieysca.

d. kraiowe Consumptibilia Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, podatkowi Konsumcyinemu nieulegaiące, wychodząc z kraiu, opłacaią cło po 2 od sta i Tantiemę podług Taryfy z r. 1775.

e. wszelkie fabrykaty Wielkiego Xięstwa Poznańskiego są wolne; podobnież

f. wszelkie obce przedmioty, od których całkowite Cło Zastępne opłaconém zostało. Obiekta, które w miarę tego, iż są przeznaczone w kray lub za granicę, niższe lub wyższe opłacaią Cło Zastępne, ulegaią przy Wychodzie opłacie ilości z różnicy między obydwiema pozycyami wypadaiącey.

Wolnemi są od Cła Wychodowego:

g. wszelkie obce przedmioty, od których podatek Konsumcyiny opłaconym został;

h. wszelkie obce przedmioty, które nieobowiązane do opłaty Cła Zastępnego, podatkowi iednakże Konsumcyinemu ulegaią, tego zaś przy wysełaniu z Pakhofów niezaspokoiły, ale raczey akcyzę handlową po 2 grosze Polskie od 2 Złotych Polskich uiściły, opłacaią cło po 2 od sta i Tantiemę podług Taryfy z roku 1775.

II. Przy wychodzie ze strony zachodniey, to iest gdy przechód przez dawne Państwa ma mieysce;

zachowuią się we wszystkiém te same przepisy, iak ad *I. a. b. c. d. e. f. g. h.* z następuiącemi dodatkami:

Jeżeli w powyższych wydarzeniach pobór Cła po 2 od sta iest ustanowiony, naówczas Cło takowe uiszcza się na utrzymuiącey się Prowincyonalney linii Celney; to iednakże dopóty tylko mieć będzie mieysce, dopóki Taryfa Cła Konsumcyinego na zachodniey granicy kraiu wprowadzoną niezostanie.

Jeżeli przedmioty, w tym kierunku przez dawne Państwa przeprowadzane, są rodzaiu tych przedmiotów, które pozostaiąc w rzeczonych Państwach, osobnemu ulegaią podatkowi, naówczas expedyiąca Komora Celna na Prowincyonalney linii Celney, istotny wychód przedmiotów wydaniem listów konwoiowych zabezpieczy.

ad B. *Przy wychodzie do dawnych Państw*

a) od wszelkich produktów i niewyrobionych płodów kraiowych Wielkiego Xięstwa Poznańskiego płaci się po 2 od sta i Tantiema podług Taryfy z roku 1775. Pobór tego *Cła Prowincyalnego* tak długo tylko będzie miał mieysce, dopóki wewnę-

trzne we względzie opłat celnych urządzenie Wielkiego Xięstwa Poznańskiego przynależyciey do takowegoż urządzenia w dawnych Państwach zastósowanem niebędzie.

Od przedmiotów tego rodzaiu, wchodzących z zagranicy do dawnych państw iako wolne od opłaty cła, nieopłaca się także powyższy podatek, gdy z Wielkiego Xięstwa Poznańskiego wchodzą. Wszelkie produkta i niewyrobione płody kraiowe, które na Wschodniey linii granicznéy wchodząc do Wielkiego Xięstwa Poznańskiego niemaią nic więcey do opłacenia iak tylko rzeczone Cło, wolne są od tegoż Cła Prowincyalnego, skoro bez przeładowania do dawnych Państw idą.

b) Wszelkie obce przedmioty z miast do wysełania umocowanych, od których podatek Konsumcyiny opłaconym został, wolne są za dostateczném udowodnieniem uiszczoney tey opłaty, skoro wprowad ich w dawnych państwach iest dozwolonym; uważać przytém należy, iż we Wschodnich i Zachodnich Prussach i Litwie wszelkie obce rękodzielniane i fabryczne towary za opłaceniem $8\frac{1}{3}$ od sta są dozwolone, że iednak w innych Prowincyach wielorakie ogólne i różne Prowincyalne zakazy exystuią. Towarów obcych, których wysełanie z Wielkiego Xięstwa Poznańskiego do dawnych Państw iest zakazane (wyiąwszy Prowincye Wschodnich-Zachodnich P. us i Litwy) oznaczony iest Wykaz litt. *F.*, którego w Drukarni *Dekera* nabydź można.

c. Od wszelkich przedmiotów, które się nieopłacone z Pakhofu wyseła ą, nie płaci się Cło Prowincyalne, lecz iedynie tylko podatek Konsumcyiny w mieyscu przeznaczenia.

d. Kraiowe przedmioty wiktuałowe, które w tey Prowincyi Konsumcyinemu ulegaią podatkowi, iako to:

Piwo i wódka,
Fabrykaty mliwne,
Mięsiwo,

są wolne od cła Prowincyalnego, lecz uiszczaią następuiące dopłaty.

1. *Wodka.* Wchodząc ze wsiów W. Xięstwa Poznańskiego do dawnych Państw bądź to na wsie bądź do miast przeznaczona wódka, płaci po 2 dob. gr. od Berlińskiey kwarty, gdy wódka trzyma 49. procentu tęgości podług Alkoholometru.

Wchodząc z miast W. Xięstwa Poznańskiego do miast lub na wsie dawnych państw, płaci 2 dgr. od kwarty Berlińskiey, gdy wódka trzyma 49. procentu tęgości podług Alkoholometru, iednakże o tylo mniey, ile dostatecznie udowodniono będzie, że podatek mieyski Wielkiego Xięstwa Poznańskiego opłaconym został.

Podatek wzrasta wedle procentów tęgości podług Alkoholometru, względem czego wkrótce Taryfa wydaną zostanie.

2. *Piwo.* Jeżeli nie iest nadzwyczayney tęgości, na który to przypadek osobne zastrzegaią się przepisy, płaci się od beczki 100 kwart Berlińskich mierzącey

Ze wsiów do miast	1. tal.	12. dgr.
Ze wsiów do wsiów	—	6. dgr.
Z miast do miast, mniey w miarę opłaconego podatku mieyskiego	1. —	12. dgr.
Z miast do wsiów, podobnież mniey w miarę opłaconego podatku mieyskiego	—	6. dgr.

3. *Fabrykaty mliwne.*
Wszelkie fabrykaty mliwne wolne są od opłaty co do wsiów, a co do miast pobiera się od nich podatek podług Taryfy litt. G. oznaczoney.

4. *Mięsiwo.*

a. Ze wsiów do miast
od wędzonego i solonego mięsa, bez różnicy gatunku, tudzież od połci, płaci się od funta Berlińskiego — 4. dob. den.
Od kiełbas świeżych i wędzonych od funta Berlińskiego — 8. dob. den.

b. Ze wsiów do wsiów
od wędzonego i solonego mięsa bez różnicy, tudzież od połci, od funta Berlińskiego — $1\frac{1}{2}$ dob. den.
Od kiełbas świeżych i wędzonych od funta Berlińskiego — 3. dob. den.

c. Z miast do miast
d. Z miast do wsiów
te same zachowuią się pozycye z potrąceniem w miarę opłaconego podatku mieyskiego od rzezi, na funty Berlińskie obrachowanego.

Podatek sub *d*, wyrażony ustanie, skoro wewnętrzne tuteyszey Prowincyi urządzenie we względzie podatkowania przy-

równanem zostanie do takowegoż urządzenia dawnych Prowincyi.

Pobór tych dopłat dzieie się na Prowincyalney linii Celney w starym kraiu. Jeżeli się czyni deklaracya do pewnego miasta, pobór rzeczonych dopłat zastrzeżonym bydź może Urzędowi Konsumcyinemu, skoro zabezpieczone iest doyście Fabrykatu w mieysce przeznaczenia.

c. Wszelkie fabrykaty Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, których tuteysza fabrykacya w legalnym sposobie iest udowodniona, wolne są od Cła; natomiast opłacaią się od nich daniny, iakie w dawnych Państwach wedle przepisów są pobierane. I ten podatek tylko tak długo trwać będzie, dopóki w Prowincyach Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, ustawa podatkowa dawnych Państw przyiętą nie zostanie. Pobór dzieie się w zadeklarowaném mieyscu przeznaczonego miasta. Komora wchodowa na Prowincyalney linii celney zabezpiecza opłatę podatku wydaniem listu Konwoiowego.

Ad C. *Handel bezpośrednio z położonych na prawym brzegu Elby dawnych Państw, do Wielkiego Xięstwa Poznańskiego.*

Względnie rzeczonych Państw nie masz wcale linii graniczney, a zatém dotądczasowe tuteysze graniczne Komory Celne od strony dawnych Państw, uważać należy za zniesione. Z dawnych przeto Państw bez różnicy wszystko bez opłacenia podatków wpuszczaném bydź może. Podatek tylko Konsumcyiny powinien bydź od obcych przedmiotów opłaconym, skoroby wedle postanowienia pod A. II. przesłanie nieopłaconych przedmiotów do tuteyszey Prowincyi dozwoloném zostało. Tę iednakże wypada tu uczynić uwagę, że gdy przedmioty takowe z dawnych Państw przez Wielkie Xięstwo Poznańskie za granicę są przesełane, których rzetelny wychód udowodnić należy, listy Konwoiowe nietylko do ostatniey graniczney Komory wychodowey, ale też i do któreykolwiek położoney na nakcie Prowincyalney Komory Celney adressowane bydź powinny. Z takiemi przedmiotami postępuie sobie rzeczona Prowincyonalna Komora Celna we względzie rewizyi towarów, iak z towarem wychodowym, nieudziela się atoli zaświadczenie wychodowe, lecz tylko trakt — a to iak naydokładniey — zaświadcza się na Liście Konwoiowym, którym opatrzone towary idą daley do graniczney Komory wychodowey, gdzie po rzetelném znalezieniu, wychód się poświadcza.

Komory Expedycyine w dawnych Państwach odebrały zalecenie, ażeby wydaiąc listy konwoiowe na towary wychodowe na wschodniey linii od Nowego Dworu aż do Byczyny żądały deklaracyi nie tylko na istotną Komorę wychodową, ale też i na Prowincyalną Komorę Celną, obydwie w listach konwoiowych wyrażały, Extrahentom polecały, ażeby się trzymali Prowincyalney Komory Celney, i nieprzyimowały za dostateczny dowód żadnego listu konwoiowego, któryby zaświadczeniami obydwoch Komor opatrzonym niebył. Od dnia 1. Września r. b. postępować się będzie we wszystkiém podług tych przepisów, albowiem do tegoż dnia Celno i Konsumcyino-Poborowe Urzędy potrzebnemi drukami i Taryfami opatrzone będą.

Wreszcie zawarte w niniéyszém ogłoszeniu postanowienia co do handlu z Polskiemi Prowincyami, ulegną wszelkim odmianom i modyfikacyom, iakie w przyszłości wyniknąć mogą z wypadku działań Komissyi, która w skutku traktatu Wiedeńskiego z dnia 3. Maia r. b. od trzech kontraktuiących Mocarstw, w celu uregulowania związków handlowych między wszystkiemi na wzaiem Polskiemi Prowincyami, ustanowioną została.

Poznań dnia 12. Sierpnia 1815.

Królewski Naczelny Prezes Wielkiego Xięstwa Poznańskiego,

Zerboni di Sposetti.

Spis

Surowych Produktów i t. d. których wywóz z Wielkiego Xięstwa Poznańskiego za granicę dotąd był i nadal iescze pozostaie zakazanym, dopóki wedle zasad traktatu Wiedeńskiego z dnia 3. Maia 1815. interessa handlowe między wszystkiemi Prowincyami Polskiemi nie zostaną urządzone.

Popioł, surowy.
Kory.
Żelazo, stare.
Ruda żelazna.
Narzędzia fabryczne, iako tô: sukiennicze i płóciennicze warsztaty, gremple, płochy, czołna, nożyce postrzygacze i t. d.
Skóry, takoż surowe zaięcze skórki, wyiąwszy owcze skóry z wełną i bez wełny, które wedle reskryptu gabinetowego z dnia 29. Lipca 1811. roku są dozwolone.
Len.
Przędza lniana niebielona.
Kory garbarskie.
Broń i potrzeby woienne.
Złoto i pieniądze złote, stare.
Konopie.
Skóry, surowe.
Miedź, stara.
Skóry do kleiu, niemniey
Szmaty stare, obrzynki pargaminowe i skóry, iako też owcze nóżki.
Mosiądz, stary.
Konie tako to: klacze i zrebice.
Proch do strzelania.
Soda mydlarskie.
Srebro stare.
Galony, stare złote i srebrne
Paczesi.

DODATEK DRUGI
DO
Gazety Wielkiego Xięstwa Poznańskiego
Nro. 70.

Uwiadomienie. Licytacya różnego inwentarza bydelnego, różnych rzeczy i sprzętów gospodarskich, która się na dniu 31. Sierpnia b. r. w *Swarzędzu* odbywać miała i w gazecie Nro. 68. umieszczona była, odwołuie się w ten sposób, iż iuż nie w *Swarzędzu*, ale na gruncie wsi *Libartowa* pod *Kostrzynem* w dniu 12. Września b. r. odbędzie się.

Poznań dnia 1. Września 1815 r.

Ignacy Murkowski,
Woźny.

Do przedania. Roli półkwarty, łąka w *Zalesiu* zwana, stodoła *Ścieszka*, w mieście *Szulmierzycach* Powiecie Odalanowskim rozpołożone, po niegdy zmarłym *Szymonie Garyantes*, z mocy wyroku Prześw. Trybunału Cywilnego Departamentu Kaliskiego d. d. 31. Maia o. r. przed Delegowanym Notaryuszem publicznym Powiatu Odalanowskiego, niżey podpisanym, w terminie ostatecznego przysądzenia w mieście *Szulmierzycach* dnia 30. Września b. r. o godzinie 9tey zrana, sprzedane będą; wzywa ninieyszém Licytantów, Opiekunów i Sukcessorów, na oznaczony termin.

w Ostrowie dnia 26 Sierpnia 1815 r.

Józef Wiewiorowski,
Notaryusz publ. Ptu Odal.

Do zadzierżawienia. W *Poznaniu* w rynku w kamienicy Nro. 40 sytuowaney, sądownie zatradowane na pierwszém piętrze dwa pokoie na przodku, dwa pokoie w tyle, dwie izby na dole, sklep, kuchnia; w roczną dzierzawę od S. Michała r. b. przez publiczną licytacyą dnia 7go Września r. b. zrana o godzinie 10tey na gruncie zatradowaney kamienicy, więcey daiącemu wypuszczone zostaną.

Poznań dnia 30. Sierpnia 1815.

Rynarzewski, Komornik.

Do zadzierżawienia. Dnia 12. Września r. b. po południu o godzinie 3ciey w kancellaryi Ur. *Dobielińskiego*, Notaryusza, tu na Garbarach pod Nrem 425, wypuszczona zostanie kamienica, tu na przedmieściu S. Marcina pod Nrem 210 położona, wraz z wszelkiem zabudowaniem, do pozostałości *Hirszow* należąca, więcey daiącemu w trzyletnią dzierzawę, od S. Michała b. r. poczynaiącą się. O warunkach dzierzawy dowiedzieć się można w kancellaryi wyżey powiedzianey.

Poznań dnia 29. Sierpnia 1815.

Do zadzierżawienia. Uwiadomiam Szanowną Publiczność, iż kamienica pod Nrem 298. przy ulicy Wronieckiey sytuowana, dawniey ś. p. JP. *Klugi* Bankiera, należąca, na rzecz *S. G. Schreiber*, Kupca, w Wrocławiu mieszkaiącego, w Administracyą Sądową iest wzięta i że Ur. *Jan Heyne*, Rewizor Celny przy Poczcie, ustanowionym iest Administratorem, do którego dzierzawić ochotę maiący, udać się mogą.

Poznań dnia 28. Sierpnia 1815.

Gellert, K. T. C. D. P.

Do zadzierzawienia. Wieś *Szkuradowo*, *Jeziora* i *Ostroia*, w Powiecie Krobskim Departamencie Poznańskim położona, wypuszczona bydź ma przez publiczną licytacyą na mocy wyroku Prześw. Trybunału Wydziału III. z dnia 12. Sierpnia r. b. Nro. 31., naywięcey daiącemu na lat 3 po sobie idące, in termino dnia 15. Września r. b. przed *W. Szubertem*, Assessorem Trybunału, zrana o godzinie 10tey wyznaczonym. Ochotę trzymania onych maiący, dowiedzieć się mogą o warunkach w kancellaryi Prześw. Trybunału i u niżey podpisanego.

Poznań dnia 30. Sierpnia 1815.

Wierzbiński,
Patron Tryb. Pozn.

WYDZIAŁ SPORNY
Sądu Pokoiu Powiatu Obornickiego
do
niewiadomych Sukcessorów Wincentego Woydeckiego.

Gdy dotąd żaden Sukcessor po *Wincentym Woydeckim*, byłym Ekonomie w wsi *Bieléiewie*, w Powiecie Obornickim położoney, który w boru do wsi *Sródki* należącym, w Powiecie Międzyrzeckim, zabity został, niezgłasza się, przeto Sąd wzywa niniéyszém niewiadomych Sukcessorów tegoż zabitego, ażeby, końcem odebrania pozostałości, na dzień 18ty Września r. b. tu w *Rogoźnie* w Izbie Sądowey stawili się; w przeciwnym razie, pozostałość, iako na Rząd spadła, do depozytu Prześwietnego Trybunału odesłana będzie.

Rogoźno dnia 20. Sierpnia 1815.
J. Lubomęski.
Henrykowski.

Wezwanie. Gdy na odebrany list od Porucznika *Kalinowskiego* o pretensyą do massy X. *Popławskiego* odpowiedzieć niemogę że data nie iest położona, wzywam tegoż, aby mnie o zamieszkaniu swoim przez list frankowany uwiadomił.

Poznań dnia 24. Sierpnia 1815 roku.
Prądzyński, Prokurator.

List gończy. Z dnia 21go na 22gi m. b. w nocy przez gwałtowne wyłamanie muru więzienia z ratusznego aresztu zbiegło trzech zbrodniarzy w niniéyszy opisani sposób:

1) Augustyn Trupczyński, alias Ogorców, ma lat przeszło 30, wzrostu dobrego, twarzy pociągłey, cokolwiek ospowatey, sytuacyi zdrowey, czerwono zarastaiący; miał na sobie płaszcz długi ciemny, cokolwiek biało nakrapiany, bóty na nogach ordynaryine i kapelusz stary na głowie; mówi bardziey z Rossyiska.

2) Józef Wiśniewski, miał lat 25, rodem z *Wilna*, wzrostu miernego, twarzy pociągłey bladey, włosy blond; miał na sobie surdut popielaty, bóty Węgierskie na nogach, głowę miał obstrzyżoną; mówił dobrze po Polsku i dawniey służył za Pisarza w *Kopydłowie*, a naostatku w wsi *Szyszynku* za Leśnego.

Gdy na schwytaniu tychże wiele Publiczności szkodzić mogących zbiegów, wiele zależy, przeto rekwiruią się resp. wszelkie Władze tak cywilne iako i woyskowe, aby na wyżey opisane szkodliwe osoby baczne oko mieli, a w przypadku dostrzeżenia którego z nich, aresztować i pod ścisłą i bezpieczną strażą powiązanych Prezydentowi odesłać kazali.

Poznań dnia 22. Sierpnia 1815.
Prezydent miasta *Poznania.*

List gończy. Michał Bartoszewski, dwa gospodarstwa okupne w wsi Skubarczewie Powiecie Powidzkim prawem własności posiadaiący, o zabóystwo obwiniony, do tuteyszego domu więzienia transportowanym bydź maiąc, na transporcie tym miał sposobność zbiegnienia. Inkulpat ten ma lat 46, wzrostu iest wysokiego, sytuacyi dobrey, twarzy pociągłey, oczu niebieskich, włosów i wąsów czarniawych, nosa miernego i brody podługowatey; naywięcey po tém iest znany, że na lewey nodze ma defekt stary, Fistuła zwany. Upraszaią się zatém wszystkie tak woyskowe iako i cywilne Zwierzchności, iżby na wyżey opisanego zbiega baczne maiąc oko, onegoż w przypadku dostrzeżenia aresztowac i do tuteyszego domu więzienia dostawić kazać raczyły.

Pyzdry dnia 19 Sierpnia 1815.
Sąd Policyi Poprawczey Obwodu Pyzdrskiego.
Kaulfus.
Hoffmann.

Ceny zboża w Gdańsku.

Dnia 26. Sierpnia.

	Gdańsk. Zł.	gr.
Naylepszey pszenicy szefel kupowano po	11	6
Podley dito	8	24
Naylepszego żyta	7	15
Podłego dto	7	—
Naylepszego ięczmienia szefel	4	24
Podłego dito	4	6
Naylepszego owsa	4	—
Podłego dto	3	15